

Tarkastustoiminta käsittää kunnan hallinnon ja talouden valvonnan. Ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat valvontajärjestelmän. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäisen valvonnan järjestämistä varten kaupunginhallitus on antanut sisäisen valvonnan ohjeet päätöksellään päävastuualueiden ja toiminta-alojen noudatettavaksi.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään kuntalain 121 §:ssä.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

84 § Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

1. TARKASTUSLAUTAKUNTA

Pudasjärven kaupunginvaltuuston toimikautekseen 2025–2029 valitsema tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta 31.5.2025 asti

jäsen	henkilökohtainen varajäsen
Heikkilä Juha, puheenjohtaja	Kortetjärvi Paavo
Vengasaho Jouni, varapuheenjohtaja	Luokkanen Anna-Mari
Kuukasjärvi Tuula	Pohjanvesi Päivi
Virtanen Katri	Kinnunen Pekka
Paavola Urpo	Soronen Paula
Juho Kellolampi	Riepula Ismo

Tarkastuslautakunta 1.6.2025 alkaen

Nissi Hannu, puheenjohtaja	Riepula Ismo
Soronen Juha Pekka, varapuheenjohtaja	Eskola Marko
Lax Maija	Pihlaja Harri
Tolonen Henna	Luokkanen Anna-Mari
Veivo Sointu	Laakkonen Ulla
Juho Kellolampi	Puurunen Oili

Lautakunnan kokoontumiset ja esteellisyyksien toteaminen

Tarkastuslautakunta on kokoontunut 15 kertaa.

Lautakunnan kokouksissa ovat vierailleet tilintarkastaja Katri Hokkanen, edellisen lautakunnan puheenjohtaja Juha Heikkilä, henkilöstöpäällikkö Heli Huhtamäki, hallintojohtaja Henri Pätsi, työllisyyspalveluiden päällikkö Irina Hallikainen, johtava rakennustarkastaja Outi Riihikankare, Pudasjärven Lämpö Oy toimitusjohtaja Sami Vartiainen ja kaupunkikehitysjohtaja Janne Karhu.

Tilintarkastusyhteisönä on toiminut KPMG Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Katri Hokkanen sekä Jaakko Impiö ja Stiina Kangas.

Esteellisyydestä noudatetaan kuntalain 52§ ja hallintosäännön 97§ määräyksiä.

2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tahtotila: Pudasjärvi on aito luonnonläheinen kyliensä kaupunki, joka rakentaa menestyksensä omiin vahvuuksiinsa: puuteollisuuteen, uusiutuvaan energiaan, luontomatkailuun ja yhteisöllisiin kyliin.

Strategiset menestystekijät vuodelle 2025

2.1 Elinvoimaa yrittäjyydestä ja monipuolisesta elinkeinorakenteesta

- Panostus matkailuun, puuteollisuuteen, metsätalouteen ja uusiutuvaan energiaan
- Pudasjärvi julkisen hirsirakentamisen ja puutuotteiden edelläkävijänä
- Uusia toimijoita alueelle, puunjalostuksen verkostoja, kestäväää energiantuotantoa
- Koulutus- ja korkeakouluysteistyö tukee osaamista

2.2 Asukaslähtöiset palvelut – “Merkityksellistä terveellistä elämää”

- Oikea-aikaiset, ennaltaehkäisevät palvelut kaikille ikäryhmille
- Erityinen paino lapsiperheiden palveluissa ja muuttovetovoimassa
- Monipuoliset asumisratkaisut, sujuva arki, hyvät liikenneyhteydet ja kevyen liikenteen ratkaisut

2.3 Yhteisölliset kylät – “Elä ihmeessä”

- Kylämyönteisyys ja monipaikkaisuuden vahvistaminen (valokuitu, liikenneyhteydet)
- Kylien omaehtoinen toiminta ja kumppanuudet kaupungin kanssa
- Uusia yrityksiä kylien omista vahvuuksista ja perinteistä

2.4 Palveleva kuntakonserni – “Avoimuuden kulttuuri ja yhteisöllinen oppiminen”

- Tasapainoinen talous laadukkaiden palvelujen perustana
- Suunnitelmallinen konsernijohtaminen ja aktiivinen omistajapolitiikka
- Paikallisuutta painottava hankintapolitiikka
- Vastuullinen työnantaja, henkilöstön hyvinvointi, osaamisen kehittämisen ja sähköiset palvelut

Strategiset tavoitteiden toteutumiset 2025

Asukasluvun väheneminen jatkui vuonna 2025 (-131), syntyvyys oli 49 (+5) lasta v. 2024. Asukasluvun ollessa 7173. Pudasjärven väestöstä asuu noin puolet Kurenalan taajamassa ja välittömässä läheisyydessä, muu väestö on jakaantunut kohtalaisen tasaisesti kaupungin alueelle.

Työpaikkatilasto on vuodelta 2025, jonka mukaan työpaikat ovat lisääntyneet 2 työpaikalla. Avoimia työpaikkoja oli 2025 20 (2024, 18). Työttömien työnhakijoiden määrä on lisääntynyt 10:llä ollen 530 (2024 520) Pudasjärven työttömyysaste vuoden 2025 lopussa oli 19 % (vuonna 2024 18,1 %).

Pudasjärven yhtenä strategisena tavoitteena on tarjota parhaat lapsiperheiden palvelut. Päivähoitotilat ovat ajanmukaiset ja terveet. Syötteen perhepäivähoitokoti toimii väliaikaisissa tiloissa. Sarakylässä ja Syötteellä toimivat ryhmäperhepäivähoitokodit, Hetekylässä ja Kurenalla toimivat perhepäivähoitokodit.

Kurenalla toimivat Pikku-Paavalin, Pikku-Piitun ja Puistolan päiväkodit ja Kipinässä päiväkotit. Kaupungissa toimii 6 perhepäivähoitajaa, mukaan lukien ryhmäperhepäivähoitokodit. Hoitopäiviä oli yhteensä 32 276.

Kuntatalous

Valtuusto päätti kaupungin organisaatiouudistuksesta 26.05.2025 § 28 osana talouden sopeuttamisohjelman v. 2025–2028 toimeenpanoa koskevia säädöksiä. Joulukuussa 2025 valtuusto hyväksyi v. 2026 talousarvion yhteydessä myös alijäämän kattamissuunnitelman / talouden sopeuttamisohjelman vuosille 2025–2028 päivittämisen.

Tilinpäätöksen tuloslaskelman tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,19 milj. €. Tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen kaupungin taseeseen kertynyt aiempi alijäämä, -1,52 milj. €, muuttuu siis 0,67 miljoonan euron suuruiseksi kertyneeksi ylijäämäksi (+0,67 milj. €).

Selvästi muutettua talousarviota (ylijäämä 371 t €) parempi ennuste johtuu paitsi talouden sopeuttamistoimista myös korkomenojen pientymisestä.

Kyseessä oli kaupungille ylijäämäinen vuosi neljän peräkkäisen alijäämäisen vuoden jälkeen. Ylijäämään sisältyy kertaluontoista omaisuuden myyntiä, sekä tavallista suurempaa verotulokertymää. Vuonna 2025 tuloveroprosentti oli 9,50.

Verotulot toteutuivat 101,2 %, mikä oli 197 723 € talousarviota paremmin. Valtionosuudet toteutuivat 100,8 %, eli 138 950 euroa talousarviota paremmin.

Verotulot ovat olleet Pudasjärvellä 2 327 euroa/asukas (2 125 euroa/asukas) ja valtionosuuksia on saatu 2 318 euroa/asukas (2 080 euroa/asukas). Kaupungin tuloista valtionosuudet ovat 38 %, verotulot 38 %, toimintatuotot 9 % ja muut 15 %.

Metsätilojen (Törmälä, Siurua ja Vannekoski) sekä tonttien luovutustuloja kertyi yhteensä noin 0,75 milj. euroa (toteuma 110 % alkuperäisestä talousarviosta, ylitys noin 68 000 €). Tästä tuloslaskelmaan kirjattu myyntivoittojen osuus oli 0,61 milj. Euroa.

Pudasjärven kaupungin taloustilanne oli tilinpäätös vuonna 2025 edelleen haastava. Toukokuussa valtuustossa hyväksytyn edellisen vuoden tilinpäätöksen myötä kaupungin taseeseen muodostui kattamatonta alijäämää yhteensä noin 1,5 miljoonan euron edestä. Näin kaupungilla on ollut velvollisuus valmistella kuntalain 110 §:n mukaan sopeutusohjelma, jossa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tilikauden tulos vuodelta 2025 oli lopulta positiivinen 1,81 miljoonaa euroa. Tuloksen käsittelyerien jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,19 milj. €. Edellisten tilikausien alijäämä huomioiden taseen ylijäämäksi kertyy 0,67 miljoonaa euroa, eikä kaupungin taseessa ole jäljellä kattamatonta alijäämää.

Valtuuston hyväksymä talousarvion 2025 toimintakate on – 28 908 803 euroa. Muutetun talousarvion mukainen toimintakate on –28 582 529 euroa.

Toimintakate muodostui –27 103 368 euron suuruiseksi ja alitti talousarvion 1 479 161 eurolla.

Valtuuston hyväksymässä vuoden 2025 talousarviossa vuosikatetavoite oli 4 234 307 euroa ja valtuuston hyväksymän muutetun talousarvion jälkeen 4 437 021 euroa. Vuosikatetavoite ylittyi 2 072 198 eurolla ja vuosikatteen muodostui 6 509 219 euroa. Poistot ja arvonalentumiset olivat –4 694 892 euroa eli tilikauden tulokseksi muodostui 2 188 879 euroa. Ylimääräisiä poistoja kirjattiin 1 546 440 euroa.

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 1 814 327 euroa (ed. tilikaudella –953 312 euroa). Poistoeron ja rahastojen muutoksen, 374 552 euroa, jälkeen tilikauden ylijäämä oli 2 188 879 euroa.

Vuoden 2025 investointiohjelmassa varattiin talousarvion mukaan 2,440 milj. Euroa, muutetun talousarvion mukaan 3,355 milj. Euroa investointeihin. Toteuma oli 2,93 milj. euroa eli alitusta oli 422 737 euroa. Investointitulojen toteuma, 269 000 euroa, sisältää myytyjen metsätilojen, tonttien, rakennusten ja Kiinteistö Oy Teurastamon osakkeiden myyntitulot (kirjanpitoarvot). Käyttöomaisuushyödykkeiden myynneistä saadut myyntivoitot (693 000 €) ja -tappiot (90 000 €) sisältyvät tuloslaskelmaan. Myytyjen käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot olivat yhteensä 872 000 euroa.

Kaupungin lainat ovat kokonaisuudessaan 60,33 milj. euroa (edellisvuonna 31,2 milj. euroa). Kaupungin lainamäärä on 8 411 euroa/asukas (4 219 euroa/asukas). Kaupungin lainat ja vuokravastuut ovat kokonaisuudessaan 99,1 milj. €. Kaupungin lainat ja vuokravastuut ovat 13 817 euroa/asukas.

Kassan riittävyys oli 106 päivää (116 pv).

Kaupungin leasing- ja kiinteistöpalveluvastuut rakennuksista (Hirsikampus ja Hirsikartano, Hyvän olon keskus Pirtti) ovat 38,4 milj. euroa (51,2 milj. euroa). Lisäksi sopimuksissa on jäännösarvot, jotka on mainittu liitetiedoissa.

Kaupungin omavaraisuusaste on 58,8 % (54,3 %). Konsernin omavaraisuusaste on 40,0 % (36,7 %).

Tilinpäätöksessä 2024 edellisten tilikausien alijäämä on yhteensä 1 521 243,34 euroa. Tilikauden 2025 tuloksen 2 188 879,38 euroa lisäämisen jälkeen edellisten tilikausien ylijäämä on 667 636,04 euroa. Poistoeroa on taseesta 744 575,95 euroa.

Hallintotoiminta

Hallintotoiminta (1.1.2026 alkaen hallinto ja talous) vastaa kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan, viranomaislautakunnan, valtiokuntien ja vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnasta sekä vaalien järjestämisestä. Yleishallinnon lisäksi toimintaan sisältyy elinkeinoelämän edistäminen. Toimialuetta johtaa hallintojohtaja. Hallintotoimen muutettu talousarvio on alitunut 7,8 % eli 127 438 € (vuonna 2023 389 575 €.)

Asumisneuvonta ARA -hankkeen avustustulo 27 300 € ei sisälly talousarvioon. Oulun seudun Leader ry:ltä saatiin joulukuussa 40 200 € kuntarahan palautusta 2014–2020, mikä pienentää palvelujen ostojen (yhteistoimintaosuudet) toteumaa.

Talousarvioon varatuista kehittämisrahastosta katettavista menoista (elinkeinojen kehittäminen) jäi käyttämättä noin 33 600 €.

Valtuusto on kokoontunut 7 kertaa ja käsitellyt 78 asiaa ja valtuustoseminaa-reja oli 6. Kaupunginhallitus on pitänyt 24 kokousta ja käsitellyt 424 asiakohtaa

Hyvinvointivaliokunta on kokoontunut 10 kertaa, käsittelyssä 64 asiaa, Kaupunkikehitysvaliokunta kokoontui 4 kertaa ja käsitteli 20 asiaa. Kaupunkikehitysvaliokuntaa edelsi yhteisövaliokunta, kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 30 asiaa.

Viranomaislautakunta kokoontui 11 kertaa ja asioita oli 103. Tarkastuslautakunta kokoontui 15 kertaa ja asioita käsiteltiin 104.

Vuonna 2025 toimitettiin kunta- ja aluevaalit.

Kunnan yhteistyötoiminta

Kunnan yhteistoiminta-alue jakaantuu kolmeen tulosityksikköön: Kuntayhteistyö, Maaseututoimi ja Oulunkaaren ympäristöpalvelut (11 kokousta, 94 asiaa). Oulunkaaren ympäristöpalvelujen neuvottelukunta on kokoontunut yhden kerran, 8 asiaa.

Maaseutupalvelut tuottaa Oulun kaupunki. Oulunkaaren ympäristöpalvelut tuottaa kunnallisen ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja eläinlääkintähuollon palvelut Pudasjärven, lin, Utajärven, Vaalan ja Puolangan kuntien itäisenäisenä tulosityksikkönä. Valtuusto päätti 18.08.2025 § 46, että Pudasjärven kaupunki liittyy maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen, jonka vastuukuntana on Puolangan kunta, 1.1.2026 alkaen. Palveluista vastaa Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Toiminta-alueen tilivelvolliset:

Kuntayhteistyö: kaupunginjohtaja

Maaseututoimi: kaupunginjohtaja

Oulunkaaren ympäristöpalvelut: ympäristöjohtaja ja hallintojohtaja

Kunnan yhteistoiminta-alueen toimintakate oli muutetussa talousarviossa -788 985 euroa ja toteutuma -773 382 euroa, 98,0%. Toteuma oli 15 603 euroa muutettua talousarviota parempi. Pudasjärven kaupungin ja OSAO:n välisen yhteistyösopimuksen perusteella.

Pudasjärven kaupungin 2025 lopulliseksi maksuosuudeksi vahvistettiin 186 000 €. Talousarviossa oli varauduttu yli 200 000 euron ylitykseen. Ammatillinen koulutus on kuitenkin tärkeää säilyttää paikkakunnalla. Sopimuksen mukaan kaupunki on sitoutunut kattamaan mahdollisen alijäämän, mihin talousarviossa on syytä varautua.

Toteutunut vuoden 2025 maksuosuus Oulun kaupungin maaseutuyksikön kustannuksista on noin 53 400 €. Toteumaa pienentää lisäksi vuodelta 2024 saatu hyvitys. Siten kokonaistoteuma alittaa budjetin (62 000 €) noin 18 500 eurolla. Kaupungin maksamat maaseutuelinkeinojen kehittämistuet (noin 48 000 euroa) alittaa budjetin 2000 €.

Muhoksen kunnan järjestämät lomituspalvelut:

Vuosilomaoikeutettuja tiloja on ollut 26 kpl (kunnallisia 21, itsejärjestetty 5). Vuosilomaoikeutettuja yrittäjiä 40 kpl (kunnallisia 32, lomapäiviä yhteensä 843 kpl), vakituisia lomittajia on 10 kpl, joitakin määräaikaisia. Tilapäisten lomittajien puute on hankaloittanut lomituksia. Pudasjärven kunta tuki maksullista lomitusta 7 €/tunti (23 yrittäjää 300 päivää, 1902 tuntia). Täysin maksullisia lomituksia käyttäneitä 2 yrittäjää, 7 päivää ja 44 tuntia. Sijaisapua käyttäneitä 14 yrittäjää, 604 päivää.

Pudasjärvi on isäntäkuntana ympäristö- ja eläinlääkintäpalveluissa. Vuoden 2025 Oulunkaaren ympäristöpalveluissa työskenteli 19 henkilöä. Henkilöstö jakautui siten, että eläinlääkinnässä työskenteli vuoden 2025 lopussa 10 henkilöä, joista 7 praktiikka eläinlääkäreitä, terveysvalvonnassa 4 henkilöä ja ympäristönsuojelussa 3 henkilöä sekä ympäristöjohtajana 1 henkilö ja palvelusihteerinä 1 henkilö.

Eläinlääkintäresurssit ovat riittävät. Eläinlääkärin vastaanotto- ja tilakäynnit ovat laskeneet aikaisemmasta 110 käynnillä. Päivystysaikaiset käynnit ovat lisääntyneet 3 %. Toteutunut vuoden 2025 maksuosuus Oulun kaupungin maaseutuyksikön kustannuksista on noin 53 400 €. Toteumaa pienentää lisäksi vuodelta 2024 saatu hyvitys. Siten kokonaistoteuma alittaa budjetin (62 000 €) noin 18 500 eurolla.

Maa-aineslupien tarkastukset toteutuivat 62 prosenttisesti. Ympäristösuojelun mukaisia määräaikaistarkastusten määrä toteutui 28 prosenttisesti.

Toteuma jäi 0,41 (1,43) henkilötyövuotta suunnitellusta. Muutos edelliseen vuoteen johtuu suurimmaksi osaksi ympäristösuojelun palvelusihteerin työn vähentymisellä, josta osa oli suunnitelmallista, mutta kyseistä resurssia oli käytettävissä vuonna 2025 myös vähemmän kuin oli suunniteltu. Maa-aines ja yhteislupien valvontaan vaikutti kesän 2025 resurssitilanne, sillä käytettävissä oli kesän aikana suunniteltua vähemmän resursseja, koska kesän ajalle jouduttiin tekemään työaikajärjestelyjä siten, että toisen maa-ainesvalvojan työaika oli vain 40 % koko kesän ajalle.

Elinkeinojen kehittäminen ja työllisyys

Pudasjärven Kehitys Oy:n tehtävänä on toteuttaa kaupungin kuntastrategiaa ja elinkeino-ohjelmaa. Pudasjärven Kehitys Oy:n päätehtävät ovat yrityspalvelut, toimintaympäristön kehitys ja aluemarkkinointiyhdessä kaupungin ja Syötteen Matkailuyhdistys ry:n kanssa. Pudasjärven strategiset menestystekijät elinkeinojen osalta ovat jalostunut puuteollisuus ja uusiutuva energia sekä elämyksellinen luontomatkailu. Jokainen yritys on Pudasjärvelle tärkeä. Pudasjärven kehitys toteuttaa matkailun osalta ReiNo-hanketta 1.8.2023-31.5.2026. Hankkeen tavoitteena on matkailun ympärivuotisuuden lisääminen. Työkaluina ovat pyöräilyn kv-asiakkuuksien vahvistaminen, tuotteistaminen, testaus sekä markkinoille pääsy. Hanke jatkaa vastuullisen matkailun kehittämistä järjestämällä webinaareja.

Yrittäjille on tarjottu tietoa ajankohtaisista asioista kuten rahoitus ja kehittämismahdollisuuksista sekä järjestetty infotilaisuuksia yritystarpeiden ja toiveiden perusteella. Alueen yritysten kilpailukykyä vahvistetaan koulutuksissa ja työpaikoissa sekä hyödynnetään tehokkaasti erilaisia verkostoja ja alueella toimivia hankkeita. Kehittämistoimien myötä perustettiin yhteistyöfoorumi, jonka tehtävänä on elinkeinoelämän kehittäminen digitaalisuuden avulla. Toimijoina ovat Pudasjärven Yrittäjät ry, Pudasjärven kaupunki, OSAO ja Pudasjärven Kehitys Oy.

Pudasjärvellä oli vuoden 2025 lopussa 461 yritystä. Yritysneuvontatapahtumia oli 281. Paikkakunnalle perustettiin vuoden 2025 aikana 16 uutta yritystä ja lopettaneita oli 15.

Kehitysyhtiön toteuttama viestintä ja markkinointi tähtäävät kaupungin yrittäjälähtöisen toimintakulttuurin ja yrittäjäystävällisen imagon vahvistamiseen. Kehitysyhtiö omistaa joitakin toimitiloja ja tontteja, joita yhtiö vuokraa tai myy yrityksille. Kehitysyhtiö ylläpitää Pudasjärven hirsipääkaupunki-imagoa ja tuo esille hirs- ja puurakentamisen merkitystä ilmastotekona.

Yhtiön toimintaan liittyviä operatiivisia riskejä on saatu vähenemään. Yritysneuvonnan, kehittämispalvelujen ja aluemarkkinoinnin toteutus on turvattu henkilöresurssien sekä ulkopuolisten asiantuntija palveluiden osalta. Pudasjärven kaupungin yhteistyösopimus on solmittu seuraaville kolmelle vuodelle, jolloin yhtiön palvelut voidaan turvata.

Tilinpäätös oli 22 184 € alijäämäinen.

Työllisyyspalvelut

Pudasjärven kaupunki on tehnyt (VALT 18.09.2023 § 57) 10 muun kunnan kanssa Yhteistoimintasopimuksen Oulun seudun työllisyysalueesta, jossa Oulu toimii vastuukuntana.

Kaupungin osarahoittama työmarkkinatuki on alittunut 125 t euroa. Tämän lisäksi työttömyysturvakustannuksiin kuuluvat osuus peruspäivärahasta ja ansiopäivärahasta, mikä nostaa kustannuksia n. 223 t€. Kustannukset ovat olleet vuositasolla n. 1 miljoonaa €. Vuoden 2025 talousarvioon oli varattu työllistymistä edistävään Rekrybonukseen (ei lakisääteinen) 300 000/ muutettu talousarvio 100 000 € Rekrybonuskustannusten toteuma vuodelle 2025 oli vain 20 200 €.

Toiminta käsittää kaupungin oman työllistämisen ja Work & Stay- kokonainen elämä Koillismaalla- hankkeen. Kuntouttava työtoiminta on siirtynyt hyvinvointi-alueelle.

Kohtaamo –monipalvelupiste on toiminut vuodesta 2022 Hyvän Olon Keskus Pirtissä. Sieltä saa apua työnhakuun, opintoasioihin, työnantaja-asioihin sekä päivittäin myös KELA-asiointiin. Myös kaupungin asiakaspalvelu toimii Kohtaamossa. Kohtaamossa asioi kuukausittain keskimäärin 128 asiakasta.

Hyvinvointi- ja sivistystoiminta

Hyvinvointi- ja sivistystoiminta jakaantuu kolmeen tulosalueeseen; Varhaiskasvatus, koulutus- ja vapaa-aikapalvelut. Hyvinvointi- ja sivistystoimintaa (1.1.2026 alkaen osaaminen ja hyvinvointi) johtaa hyvinvointijohtaja (1.10.2025 alkaen, aik. opetus- ja sivistysjohtaja).

Hyvinvointi- ja sivistystoiminnan tehtävänä on kuntalaisten tarvitsemien koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden tuottaminen ja niistä huolehtiminen, kulttuuri- ja vapaa-aika toimintaan liittyvien palvelujen organisointi sekä kaikkinaisen kuntalaisten henkisen ja fyysisen elämän laadun kohentaminen. Hyvinvointi- ja sivistystoiminnan toiminta-alueeseen kuuluvat päivähoito ja sivistyspalvelut.

Sivistys- ja hyvinvointitoiminnan kustannukset olivat vuonna 2025 1,0 M€. Valtuuston hyväksymien talousarvio muutosten kokonaisvaikutus hyvinvointi- ja sivistystoiminnan toimintakatteeseen oli – 18 226 501 €. Toimintakate alittui muutetusta talousarviosta 47 836 €:lla, kuitenkin henkilöstökulut ylittivät 717 000 €.

Koulukuljetusten piirissä oli yhteensä 405 oppilasta (438 vuonna 2024). Perusopetuksessa oppilaiden määrä oli 737 (756 oppilasta vuonna 2024), lukiolaisten lukumäärä oli 115 (117 opiskelijaa 2025).

Perusopetuksen ja lukion oppilaskohtaiset menot ovat kasvaneet. Henkilökuntaa oli yhteensä 187. Opettajia oli 81, koulunkäynninohjaajia 33. Oppimisympäristöt ovat hyvät ja ajantasaiset.

Hyvinvointi ja sivistystoiminnan uusi palvelumalli otettiin käyttöön vuoden 2024 aikana. Perusopetuksessa siirryttiin yhden peruskoulun malliin 1.8.2024 alkaen, jossa johtamisjärjestelmä, toiminnan johtaminen ja hankinnat keskitettiin yhden rehtorin alaisuuteen. Perusopetuksessa otettiin käyttöön yksi oppilaak-siottoalue, joka on sama kuin Pudasjärven kaupungin maantieteellinen alue.

Perhepäivähoidossa hoitopäiviä oli 5 150 (6121 vuonna 2024) ja päiväkotihoidossa 27 126 (25 483 vuonna 2024)

Yhteensä hoitopäiviä kertyi 32 276 (31 604 vuonna 2024)

Toiminnan keskeiset muutokset

Kaikki päiväkodit ovat olleet avoinna koko vuoden lukuun ottamatta koulujen lomajaksoihin sijoittuvaa yksiköiden sulkemista. Loma-aikoina avoinna ovat olleet vain osa Pikku-Paavalin päiväkodin ryhmistä sekä Syötteen vuorohoitoyksikkö. Tällä on saatu säästöä, kun vuosilomia on keskitetty ko. ajanjaksoihin sekä vähennetty myös muita kuluja. Sarakylän ryhmäperhepäivähoidon lapsimäärän ja hoitoaikojen vuoksi ryhmään on palkattu yksi työntekijä lisää syksyllä 2025. Koti hoidon tuen käyttö on vähentynyt, kun lapsille valitaan useammin varhaiskasvatus kotihoidon sijaan. Tämä vähentää kotihoidon tuen menoja, mutta lisää päiväkotij- ja perhepäivähoidon kuluja.

Maksukertymää pienentää se, että n. 70 %:lla lapsista on 0-maksuluokka. Tulokertymässä näkyy varhaiskasvatuksen myyntitulot toisille kunnille tapahtuneesta myynnistä. Myyntiä on tapahtunut toisille kunnille tilanteissa, joissa lapsia on ollut sijoitettuna kuntaamme. Myynnistä tullut tulokertymä on ollut sekä perhe- että päiväkotihoidossa yhteensä n. 20 % maksutuotoista. Osapäivähoitoa tarvitsevien lasten määrä on vähentynyt edelleen, koska asiakkaat valitsevat enemmän kokopäivähoitomuotoisia palveluita. Tämä lisää olennaisesti lasten varhaiskasvatus paikkojen tarvetta.

Varhaiskasvatuspaikkojen tarve on siten pysynyt vakiona lisääntyen kausiluonteisesti kevättä kohden. Keväällä lapsimäärä on ollut viidenneksen suurempi kuin vuoden vaihteessa. Varhaiskasvatuspaikka haetaan yleensä esikouluikään saakka, eikä paikkaa irtisanota esimerkiksi äitiysloman ajaksi.

Varhaiskasvatuksen maksukertymä pieneni edelleen tuloarajojen 1.8.2024 noston myötä. Varhaiskasvatuksen yksiköiden täyttöaste on ollut 92 %. Sivukylien yksiköiden täyttöaste on 100 %.

Varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin on saatu OKM:ltä avustusta vuosille 2024–2026. Varhaiskasvatuksen osuudella on voitu osin kattaa varhaiskasvatuksen palkkakuja huomioiden tuen tarpeessa olevat lapset ryhmissä. Laadun kehittämisessä on otettu Valssi eli varhaiskasvatuksen kansallinen, digitaalinen laadunarviointijärjestelmä käyttöön. Tähän saatiin OKM:ltä avustusta, jolla voitiin palkata osaksi vuotta koordinaattori, joka mahdollisti Valssin käyttöönoton osaksi toiminnan arviointia. Tulokertymä on ollut arvoitua suurempi johtuen hankeavustuksista, varhaiskasvatuksen myynnistä toisille kunnille sekä kotoutumiseen liittyvien kustannusten korvauksien saamisesta.

Palveluiden ostoissa ylitystä oli IT-palveluissa noin 41 000 euroa ja ateriapalvelussa alitusta noin 90 000 euroa. Kansalaisopiston kurssimäärässä ja opetus-tarjonnassa ei ole päästy tavoitteeseen. Kurssimäärä on vähentynyt 64:llä ja toimintakate asukasta kohti on alittunut 18,59 %. Harrastamisen Pudasjärven mallin koordinointi siirtyi hankekoordinaattorilta kansalaisopistolle keväällä 2024.

Hyvän Olon Keskus Pirtin sijainti ja hyvät tilat ovat lisänneet kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen kävijämääriä. Nuorisopalveluissa tapahtumien osallistujamäärät ovat vähentyneet reilulla 1 000 osallistujalla. Koulunuorisotyö Hirsikampuksella

toteutui nuorisotyöntekijän 50 %:n työpanoksella. Hankeavustusta koulunuorisotyölle ei enää saatu. 50 % työpanoksella koululla on tavoitettu 4904 nuorta. Kokonaisuudessaan nuorisotoimi tavoitti vuoden aikana 9514 kävijää.

Virkistysuimala Puikkarin allasosasto oli suljettuna kesällä viisi viikkoa ja aukioloaikoja supistettiin alkusyksystä lähtien. Kävijämäärät ovat nousseet vuonna 2025 ja aukioloaikoina käyttöaste on korkea. Kuntosalin käyttöajat alle 18-vuotiaiden osalta vähentynyt Puikkarin aukioloaikojen supistuttua. Uimakoulut toteutuivat tavoitteiden mukaisesti (4 kpl). Hyvinvointipassin käyttö kuntosalilla ja muissa liikuntaryhmissä on lisääntynyt.

Kokonaisuudessaan vapaa-aikapalvelujen osalta toimintakatteen alitus oli 42 000 euroa. Toiminta on supistunut talouden säästötoimien vuoksi.

Tekninen- ja ympäristötoiminta

Teknisen ja ympäristötoiminnan tehtäväalue jakaantuu kahteen tulosalueeseen: Tekniset palvelut ja Rakennusvalvonta. Teknisiin palveluihin sisältyvät seuraavat viisi tulosyksikköä: Hallinto- ja tukipalvelut, Maankäyttö ja kaavoitus, Liikenneväylät ja yleiset alueet (sis. liikuntapaikat), Kuntateknikka Syötteen vesihuoltolaitos sekä Tilapalvelut.

Toiminta-alueen tehtävänä on huolehtia kuntaorganisaatiolle ja kuntalaisille tekniset palvelut sekä vastata maankäytöstä huomioiden ekologisesti kestävä kehitys. Toiminta-alue ylläpitää ja kehittää elinympäristön viihtyvyyttä, terveellisyttä, toiminnallisuutta ja turvallisuutta edistäen hyvää rakentamistapaa ja ympäristösuojelua.

Toiminnan keskeiset muutokset 2025

Organisaatiomuutoksen seurauksena tekninen- ja ympäristötoiminta muuttui 1.1.2026 alkaen kaupunkikehityksen palvelualueeksi ja sitä johtaa kaupunkikehitysjohdaja 1.10.2025 alkaen (aik. tekninen johtaja).

Organisaatiomuutoksen toimeenpanoa valmisteltiin koko vuoden ajan. Muutot uusiin tiloihin toteutettiin syksyn aikana. Hallintosäännön toimivaltasäännökset tuli voimaa asteittain vuoden aikana.

Pudasjärven kaupungin ja Taivalkosken kunnan rakennusvalvonnan yhteistyö jatkuu edelleen.

Investointien toteuma

Muutetussa talousarviossa oli varattuna 3,355 milj. euroa investointimenoihin. Investointimenojen toteuma oli 1,86 milj. €, mikä vastasi 95,4 % muutetusta talousarviosta. Investointitulojen toteuma oli 269 000 €, sisältää myytyjen metsätilojen, tonttien, rakennusten ja Kiinteistö Oy Teurastamon osakkeiden myyntitulot (kirjanpitoarvot). Käyttöomaisuushyödykkeiden myynneistä saadut myyntivoitot (693 000 €) ja -tappiot (90 000 €) sisältyvät tuloslaskelmaan. Myytyjen käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot olivat yhteensä 872 000 euroa.

Talousarviomuutokset:

Sarakylän koulun viemärikorjaus: alkuperäinen 40.000 €, lisämääräraha 385.000 €, muutettu 425.000 € (VALT 10.2.2025 § 8, VALT 26.5.2025 § 25)
Syötteen yleiskaavan päivitys: alkuperäinen 20.000 €, lisämääräraha 30.000 €, muutettu 50.000 € (VALT 26.5.2025 § 25)
Syötteen jätevedenpuhdistamo: alkuperäinen 2.000.000 €, lisämääräraha 500.000 €, muutettu 2.500.000 € (VALT 6.10.2025 § 57).

Jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii seudullinen jätehuoltojaosto. Jätehuollon valvontatehtävät kuuluvat ympäristönsuojeluviranomaisille. Valvontaviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Jätehuollon toimintaa käytännössä toteuttaa Kiertokaari Oy.

Teknisen ja ympäristötoimen toimintakatteen toteuma oli –2,61 milj. euroa, 84,3 % talousarviosta vuodelta 2025.

Kiinteistöjen alaskirjauksiin käytettiin 1 372 525 €, poistoja tehtiin kokonaisuudessaan 3,32 milj. euroa.

Vuoden 2025 talousarvioissa oli varattuna 2,440 milj. euroa investointeihin. Muutetun talousarvion investointimenot ovat yhteensä 3,355 milj. euroa.

4.TALOUDEN ARVIOINTI

Kuntakonserni

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Kuntakonsernien selonteko esitetään kuntakonsernin toimintaa ja taloutta koskevassa osiossa. Kuntakonsernin yhtiöt määrittelevät ja luokittelevat omat riskinsä sekä raportoivat niistä kaupungille vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2025 talousarviossa kaupungin konserniin kuuluville tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Konserniohje on käsitelty valtuustossa 7.9.2017 ja uusi konserniohje on hyväksytty 12.2.2024 ja se on tullut voimaan 1.4.2024.

Tytäryhteisöjen toimitusjohtajat ovat raportoineet tavoitteiden toteutumisesta talouden osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Kaupungin takaussitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta 28,4 milj. euroa (28,4 milj. euroa).

Konsernitilinpäätös on ylijäämäinen 2,252 milj. euroa (ed. tilikausi – 0,937 milj. euroa). Konsernin lainat ja vuokravastuut olivat vuoden lopussa 99,1 milj. euroa (118,1 milj. euroa), joista tytäryhtiöiden ja taseyksiköiden osuus on 39 milj. euroa. Konsernin lainat ja vuokravastuut/asukas olivat 13 817 euroa (16 175 euroa). Riskienhallintaa on lisätty konsernijohtolle asetetuissa tavoitteissa. Korkeiden osittainen suojaamattomuus on riski suuren lainakanan takia.

Pudasjärven kaupunkikonsernin velat ja vuokravastuut asukasta kohden ovat pienentyneet, mutta ovat edelleen valtakunnallisesti tarkastellen suuret.

Pudasjärven kaupunki kuuluu yhteen kuntayhtymään; Pohjois-Pohjanmaan Liitto (2,49 %).

Kuntakonserniin kuuluvat:

Pudasjärven Vuokratalot Oy on 100 % kaupungin omistama, ara-rajoitteinen kiinteistöosakeyhtiö.

- omistaa 428 asuinhuoneistoa
- liikevaihto 3,2 milj. euroa (3,3 milj. euroa)
- teki tilikaudella plussatuloksen 69 tuhatta euroa (tavoite 131 272 euroa)
- taloustilanne on ylijäämäinen 69 405€
- lainakanta on 19,5 milj. € (vuonna 2024 19,8 milj €)
- käyttöaste on ollut hyvä
- riskit on arvioitu kattavasti

Vuokratalot Oy on pyrkinyt edistämään Pudasjärven ja hirsirakentamisen markkinointia. Vuodeksi 2025 ei tehty vuokrankorotuksia, pl. Palvelukoti Korte, missä vuokria nostetaan 3 %. Yhtiön strategiset tavoitteet saavutettiin. Uusien Syytteen huoneistojen käyttöaste on ollut hyvä.

Pudasjärven Lämpö Oy, 100 % kaupungin omistama

- liikevaihto 3,5 milj. euroa (2025 3,4 milj. euroa)
- tilikausi oli ylijäämäinen 190 654 euroa (2024 alijäämä 310 070 euroa)
- lainakanta on 5,2 milj. euroa
- riskit on arvioitu kattavasti

Polttoaineiden markkinahintakehitys jatkui vuonna 2025 edellisten kolmen vuoden kaltaisena, kuitenkin tasoittuen vuoden viimeisellä neljänneksellä. Sähkön hinnan nouseva kehitys on myös tasaantunut. Edm. liiketoimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ohjasivat kaukolämmön hinnan korottamiseen vuosina 2024 ja edelleen 2025 perusmaksun ja energiahinnan osalta. Rahoituksen/lainojen markkinakorot kevenivät mutta tulevat rasittamaan yhtiön taloutta merkittävästi myös jatkossa. Markkinakorkojen kehitystä seurataan ja rahoitus tullaan kilpailuttamaan.

Pudasjärven Kehitys Oy, 100 % kaupungin omistama

- liikevaihto 333 tuhatta euroa noussut edellisvuodesta (317 tuhatta euroa)
- tilikauden tulos oli tappiollinen –22 184 euroa (2024 -63 344 euroa)
- lainakanta 70 tuhatta euroa

Yhtiön toteutuneet yrityskontaktit 281 kpl. Pudasjärvelle on perustettu vuonna 2025 16 uutta yritystä. Yritystoiminnan lopetti vuoden aikana 15 yritystä. Yhtiö on saavuttanut strategiset tavoitteensa ja Pudasjärvellä toimivat yritykset ovat kehittäneet toimintaansa monin eri tavoin. Tällä rahoituskaudella Leader-rahoitusta on saatu Pudasjärvelle lähes 614 000 €. Kehitys Oy:n mittareina tulee olla mm. syntyneet työpaikat, yritykset ja tehdyt businessplanit.

Lisäksi konserniin kuuluvat As Oy Pudasjärven Tamlanderinpuisto (62,5 %) ja As Oy Kuusitie 12 (66,72 %).

Kairan Kuitu Oy, Pudasjärven kaupunki omistaa 65 %

- liikevaihto 1,5 milj. euroa (2024 1,5 milj. euroa)
- tilikauden voitto 124 224 euroa
- lainakanta 9,5 milj. euroa

Yhtiön haasteena on verkon käyttöasteen taso ja korkokannan kehitys. Yhtiöllä on käytössä oma varautumissuunnitelma, missä on arvioitu myös yhtiötä koskevat riskit. Toimintaa on ollut jo yli 10 vuotta ja se on hyvin vakiintunutta.

Kiinteistö Oy Pudasjärven Teurastamo, Pudasjärven kaupunki omisti 57 % Taulukon lukuihin sisältyy toteumat 2.10.2025 saakka, jolloin kaupunki on myynyt Kiinteistö Oy Pudasjärven Teurastamon osakkeet.

- liikevaihto 23 tuhatta euroa
- tilikauden voitto oli 1007 euroa

Kiinteistö Oy Pudasjärven Harjus, Pudasjärven kaupunki omistaa 63,55 %

- Yhtiö teki tilikaudella tappiollisen tuloksen –7,3 tuhatta euroa
- Yhtiö teki tilikaudella pienen miinustuloksen. Yhtiö pyörii omillaan ja tilikaudella on myös tehty pieniä kiinteistön korjauksia.

Osakkuusyhteisöt, joissa Pudasjärvellä osuus: Oulunkaaren työterveys Oy (15,55 %); Pudasjärven vuokratilat Oy/As Oy Lakarinkuusikko (41,50 %); Kiinteistö Oy Pudasjärven Hirsikunnas/As Oy, Pudasjärven Jokilehto (36,84 %) ja PPP-Köökki Oy (9,91 %).

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että tarkasteltaessa konsernin tulosta, tulos on edelleen heikko, vaikka osa yhtiöistä onkin tehnyt ylijäämäisen tuloksen. Valtakunnallisesti tarkasteltua kaupunkikonsernin velat ja vuokravastuut asukasta kohden ovat erittäin suuret. Osalla konserniyhtiöistä lainakannan suojaamattomuus lisää riskiä korkotason vaihtelussa. Osalla yhtiöistä alhainen oma-varaisuusaste voi johtaa rahoituksen saannin vaikeutumiseen. Mahdollisuudet mittaviin investointeihin ovat rajalliset sekä kaupungilla että konserniyhtiöllä. Toiminnallisesti konsernin kehitysasemat ovat kohtuullisen vakaat. Riskejä voi liittyä myös avainhenkilöiden poissaoloihin tai äkillisiin vaihtumisiin.

Yhtiön hallituksen jäsenen tehtävänä on edustaa yhtiön etua. Yhtiön hallitukseen tulisi valita vain yksi kaupunginhallituksen jäsen mahdollisten eturistiriitosten takia. Yhtiön hallituksen jäseniä valittaessa tulee huomioida asiantuntijuus.

5 RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN- SEKÄ KONSERNIVALVONTA

Kuntalaki velvoittaa kunnan järjestämään kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan sekä raportoimaan niiden tuloksellisuudesta. Pudasjärven kaupungin ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohjeistus on hyväksytty valtuustossa ja kaupunginhallituksessa v. 2014. Konserniohje on tullut voimaan 1.4.2024. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, onko konserniohjeen riskienhallinnassa huomioitu riittävästi tapahtunut toimintojen yhtiöittäminen.

Kaupunginhallitus on antanut selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä toimintakertomuksessa. Selonteon mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että

kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä, tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu ohjeistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskien hallintaan, jolloin katetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit. Sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyyden arviointeja suoritetaan. Sisäisen valvonnan ohjetta ja toimintatapoja koskeva päivitys on tehty 9.5.2023 ja se on tullut voimaan 1.6.2023.

Riski talouden tasapainottamisen epäonnistumisesta arvioidaan kohtalaiseksi. Tilinpäätös on positiivinen kertaerien vuoksi ja tiukkaa taloudenpitoa on jatkettava tulevinakin vuosina.

Toimintakertomuksessa todetaan, että kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Tarkastuslautakunnan tiedossa ei ole keskeneräisiä riita-asioita, joilla olisi olennaista vaikutusta tilinpäätökseen.

6. HENKILÖSTÖ

Vuoden 2025 henkilöstöraportin aineisto on koottu 31.12.2025 vallinneen tilanteen mukaan palkanlaskennan järjestelmistä ja henkilöstötietojärjestelmistä. Tietolähteinä on käytetty myös Kuntatyönantajien (KT) tilastoja sekä Tilastokeskuksen ja Kevan tilastoja. Henkilöstön määrä, mukaan lukien määräaikaiset työntekijät, oli tilinpäätöspäivänä 253 henkilöä. Ilman sivutoimisia 249 henkilöä (vuonna 2024 271). Henkilöstöstä 85,1 % työskenteli vakinaisessa palvelusuhteessa ja määräaikaisena 14,9 %. Määräaikaisten palvelusuhteiden perusteena on pääsääntöisesti sijaisuus tai kausiluontoinen työ sekä projektit. Jos otetaan mukaan sivutoimiset kansalaisopiston tuntiopettajat ja nuorisotoimen sekä hankkeen kerhonohjaajat, vakinaisten osuus on 73,9 % koko henkilöstöstä. Henkilökunnan keski-ikä 2025 oli 47,1. Pudasjärven kaupungin henkilöstöstä naisten osuus oli 79,6 % ja miesten osuus oli 20,4 %. Palvelusuhte on päättynyt 33 henkilöllä, joista eläkkeelle siirtyneitä 4.

Sairauslomapäiviä oli vuonna 2024 yhteensä 3730 päivää (vuonna 2024 4436 päivää). Sairauspoissaolot ovat vähentyneet 15,9% verrattuna vuoteen 2024. 31,7%:lla henkilöstöstä ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja. Keskimäärin sairauspoissaolot aiheuttavat työnantajalle vuosittain 5–15 työpäivän menetyksen työntekijää kohden. Kevan arvion mukaan yksi sairausloman hinnaksi on todettu 300 €/päivä.

Henkilöstökulut olivat 2025 tilinpäätöksessä 14,995 milj. euroa (vuonna 2024 15 003 974 euroa). Laskua oli noin 9 000 euroa.

Kaupungin palveluksesta on arvion mukaan jäämässä eläkkeelle vuosien 2024–2034 aikana yhteensä noin 80 henkilöä. Henkilöstösuunnittelun kannalta on tärkeää varautua työvoiman poistumaan ikääntymisen vuoksi.

Henkilöstön koulutukseen käytettiin tilinpäätöstietojen mukaan 2025 vuonna 34,6 % varatusta 80 950 euron määrärahasta (toteuma 28 000 euroa). Lukuihin eivät pääsääntöisesti sisälly sisäisten koulutusten kustannukset eivätkä koulutusten matka- ja majoituskustannukset eivätkä lainkaan palkallisten koulutusten henkilöstökustannukset. Kaupungilla on koko henkilöstön (kesästä 2025 alkaen myös luottamushenkilöiden) käytössä verkko koulutusjärjestelmä, jonka kautta on saatavissa laajasti erilaisia koulutuksia tallenteiden tai live-webinaarien muodossa. Koulutusjärjestelmän raportin mukaan v. 2025 koulutuksia on käyty järjestelmän kautta seuraavasti: 108 käyttäjää, 505 h 13 min.

Käytössä on sähköinen järjestelmä tavoitekeskusteluiden (synonyymi kehittämisskeskustelulle) pitämiseksi ja seurannalle. Yksilökeskusteluista 0,93 % on valmiita ja 7 % on aloitettu. Ryhmäkeskusteluista 64,8 % on aloitettu. Kaupungilla voimassa oleva ohjeistus on, että esihenkilöt käyvät tavoitekeskustelut oman henkilökuntansa kanssa vuosittain oman aikataulunsa mukaisesti. Tavoitekeskusteluiden pitämisessä ja niiden tallentamisessa tavoitekeskustelujärjestelmään arvioidaan olevan puutteita.

Vuoden aikana tehtiin kaksi työhyvinvoinnin pulssikyselyä Kevan työkalulla. Kyselyiden tuloksista seuranneita kehitystoimenpiteitä ei ole kaikilta osin toteutettu esihenkilöiden toimesta.

Työterveyshuollon kokonaiskustannukset vuonna 2025 olivat noin 227 000 € (vuonna 2024 250 337€). Työterveyspalvelut ostetaan Oulunkaaren työterveyshuolto Oy:ltä. Yli puolet kustannuksista syntyivät ennaltaehkäisevistä työterveyshuollon käynneistä 59,1 % (vuonna 2024 53,0 %) sairaanhoidon osuus 40,9 % (vuonna 2024 47 %). On positiivista, että ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa käytetään prosentuaalisesti enemmän kuin sairaanhoitoa. Ennaltaehkäisevän ja ennakoivan toiminnan vaikutus näkyy positiivisena kehityksenä sairauspoissaolojen määrässä sekä sairauspäivien kestossa.

Henkilökunnan opintovapaista on käytetty 757 päivää.

Huomiota on edelleen kiinnitettävä henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen, työntekijöiden jaksamisen tukemiseen ja hyvään henkilöstöjohtamiseen.

7. ARVIO EDELLISTEN ARVIINTIKERTOMUSTEN SUOSITUSTEN TO- TEUTUMISESTA

Kaupungin omistamien tilojen varaukset tulee tehdä asiakaspalveluun puhelimitse, ellei tilan kohdalla mainita muuta. Pudasjärven kaupunki vuokraa ja antaa tiloja moniin erilaisiin käyttötarkoituksiin. Pudasjärvellä toimintaa harjoittaville yhdistyksille on keskustassa ja kylien kouluilla tarjolla useita maksuttomia tiloja. Kaupungin omistamien tilojen käyttö on lisääntynyt, mikä kertoo aktiivisesta yhdistystoiminnasta kaupungissa. Tilojen saatavuuden ja käytön osalta asiat ovat kunnossa.

Valtuustoseminaareja on ollut (6kpl), jotta valtuutettujen on ollut mahdollisuus perehtyä ja vaikuttaa päätettäviin asioihin etukäteen. Seminaareihin kutsumiskäytäntöjä on muutettu niin, että varavaltuutettuja ei kutsuta ollenkaan muutoin

kuin varsinaisen ollessa estyneenä. Seminaarit on todettu tarkoituksenmukaisiksi ja niitä toivotaan lisää tulevalle kaudelle.

8. MUUT HAVAINNOT

- Kiinteistöohjelma on päivitetty 2025 vuosille 2026–2030
- Kaupungille valittiin uusi hyvinvointijohtaja Sanna Honkonen. Rekrytointiprosessi aloitettiin myös johtavan rehtorin ja hyvinvointipäällikön virkoihin. Prosessi on saatettu päätökseen vuonna 2026.
- Toiminta-alueilla on tehty vaarojen ja riskien arviointi ja kaupungilla on käytössä sähköinen Turva-Arvi-ohjelmat.
- Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota, että konsernitaseessa oleviin eriin ei lautakunta saa yksityiskohtaisia tietoja, koska kaikki kiinteistöt yms. kiinteät on yhtiöitetty. Jatkossa kaupunginhallituksen on kiinnitettävä erityistä huomiota omistajapolitiikkaan. Tytäryhtiöiden hallituksen jäsenten on tiedostettava tiedonsaantioikeutensa.
- Leasing sopimukset ovat sidoksissa vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Viime aikoina korot ovat olleet alhaiset, mikä on näkynyt leasingvastuiden merkittävänä pienenemisenä. Tällä on ollut merkittävästi vaikutusta kriisikuntakriteereiden tarkastelussa. Tilanne saattaa muuttua toiseen suuntaan korkotasojen noustessa.
- Lomapalkkavelka vuodelta 2025 on 1,4 milj. euroa.
- Verotulot toteutuivat talousarviota paremmin.
- Valtionosuudet toteutuivat talousarviota paremmin.
- Valiokunnat ovat toimineet aktiivisesti hallitukselle ohjausesityksiä antaen.
- Eriävät näkemykset luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä ovat hidastaneet asioiden hoitamista.
- Alaskirjauksia on pystytty tekemään, koska kertaluonteiset verotulot ovat kohentaneet tulosta
- Tilikaudella 2025 tehtiin kiinteistöjen alaskirjauksia 1 372 525 €, ylitystä talousarvioon 130 000 €.
- Poistettuja omaisuusmassoja tulee realisoida.

9. YHTEENVETO/KOKONAISARVIO

Toiminnalliset tavoitteet on tilikaudella olennaisilta osin saavutettu ja taloudellinen tulos on ylijäämäinen.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,19 milj. euroa. Vuosikatteeksi muodostui 6,5 milj. euroa talousarviomuutoksen jälkeen. Verotuloja kertyi 16,7 milj. euroa ja valtionosuuksia 16,6 milj. euroa. Toimintakulut alittivat 0,8 milj. euroa talousarvion.

Edellisiltä tilikausilta kertynyt alijäämä on 1,52 milj. euroa. Tilikauden 2025 tuloksen 2,19 milj. euroa siirtämisen jälkeen kaupungilla on edellisten kausien ylijäämä taseessa 0,67 milj. euroa. Taseessa on lisäksi poistoeroa 0,8 milj. euroa.

Alkuperäisessä investointiohjelmassa oli varattuna 3,4 milj. Euroa. Investointeihin käytettiin nettona 2,9 milj. euroa muutetusta talousarviosta (3,4 milj. euroa).

Edelliseen vuoteen verrattuna vuosikate vahvistui noin 2,39 milj. eurolla. Merkittävä vahvistuminen selittyy sillä, että toimintakate säilyi lähes edellisen vuoden tasolla, mutta verotuloja ja valtionosuuksia saatiin 2,24 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Lisäksi rahoitustuottojen ja -kuluksen nettototeuma oli edellisvuotta positiivisempi.

Kaupungin tulostavoite on oltava jatkossakin hyvä, jotta käyttämättömiä rakennuksia, kuten vanhaa terveyskeskusta voidaan alaskirjata.

Viimeisen kolmen vuoden aikana kertynyt kumulatiivinen alijäämä saatiin vuonna 2025 katettua.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona kataan.

Kriisikunnan kriteerit:

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kaupungin riski joutua erityisen vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevien kuntien arviointimenettelyyn jo lähivuosina on edelleen mahdollinen. Toimeenpannut ja nyt valmistelussa olevat sopeuttamistoimet näyttävät onnistuneen talouden suunnan kääntämisessä jo parempaan päin. Liikkumavara on kuitenkin edelleen liian pieni, eikä yllätyksiä taloustilanteessa vielä keestetä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen pohjalta tarkastuslautakunta edellyttää kaupunginhallitukselta sekä johtavilta virkamiehiltä edelleen tarkkuutta ja huolellisuutta erityisesti talousasioiden seurannassa ja kaikessa toiminnassa sekä ajantasaisista raportointia valtuustolle.

10. TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Perusasiat kiinteistöjen osalta ovat kunnossa. Peruspalveluiden toimintaympäristöt ovat toimivat ja ajanmukaiset. Jatkossa erityisesti toimintojen kehittämiseen tulee panostaa. Vain välttämättömät ja elinvoimaa lisäävät investoinnit ovat mahdollisia.

Talouden tasapainottamisohjelmaa tulisi päivittää. Käyttämättömistä taloutta rasittavista kiinteistöistä tulisi päästä eroon.

Asumisen markkinointia tulee edelleen tehostaa Nivankankaan ja muiden vapaiden tonttien avulla vakituksille kuin ulkopaikkakuntalaisillekin asukkaille. Hyvät tietoliikenneyhteydet mahdollistavat asumisen ja etätyön koko kunnan alueella.

Syötteen alueen yrittäjien mittavat investoinnit ja satsaukset (Rinneyhtiön tuoli-hissi, Iso-Syötteen hotelliin laajennus ja Pikku-Syötteen hotelliin saneeraus) tuovat Pudasjärvelle positiivista imagoa ja uskoa tulevaisuuteen sekä työpaikkoja ja elinvoimaa. Rethinking North- hanke aktivoi erityisesti kesämatkailuun pyöräilyasiakkaita. Syötteen Luontokeskuksen sulkeminen on valitettava asia, mutta toivottavasti se on uuden yritystoiminnan alku. Pudasjärvi on edelleen hirsirakentamisen edelläkävijä ja kulttuuriperinteen vaalija.

Valtiontalouden tilanne on heikko ja Suomi on joutunut tarkkailulistalle. Suomen korkoluokitus on heikkenemässä, mikä saattaa vaikuttaa kaupunkikonsernin korkotasoon. Sen vuoksi investoinnit on syytä jähdyttää vain välttämättömiin.

Rakentamisen lama vaikuttaa paikalliseen puunjalostus- ja rakennus teollisuuteen.

Työttömyysaste on Pohjois-Pohjanmaan korkein. Korkeat työmarkkinatuen kuntaosuudet (sakkomaksut) rasittavat taloutta ja tämä tuo lisähaasteita.

Maatalouden näkymät eivät näytä valoisalta tulevaisuuden suhteen. Tilojen määrä vähenee, koska sukupolvenvaihdoksia ei tehdä huonon kannattavuuden vuoksi. Lisäksi rahoituksen saaminen on vaikeaa tilojen alhaisten vakuusarvojen takia. Maatilojen väheneminen vaikuttaa maataloutta palvelevien työpaikkojen määrään.

Tuulivoimarakentamisen ennakoidaan lisäävän merkittävästi kaupungin kiinteistöverotuloja viimeistään 10 vuoden kuluttua. Uusia hankkeita on vireillä, kuitenkin Kupinavaaran tuulivoimapuistohanke on lopetettu. Alueelle suunnitellut tuulivoimaenergiahankeet ovat mittaluokassa maakunnan suurimmasta päästä ja investointipotentiaali niissä on merkittävä.

Tulevaisuudessa on edelleen kiinnitettävä huomiota hyvinvointi ja sivistystoimen talouden tasapainottamiseen. Konsernissa tulee keskittyä toiminnan tehostamiseen sekä Pudasjärven Kehitys Oy:n edelleen tuloksen parantamiseen. Syötteen vesihuoltolaitoksen tulee huomioida, että tulorahoitus riittää kattamaan tehdyt investoinnit ja syntyneet tappiot.

Yksi keskeinen tekijä maailmantaloudessa on öljyn hinta. Se vaikuttaa kulutuskysyntään, rahoitukseen ja inflaatioon. Pelkona on pitkittyvä investointilama,

mikä vaikuttaa mm. paikkakunnan puuteollisuuteen. Polttoaineiden hintojen nousu vaikuttaa moniin alueen yrityksiin ja työllisyyteen.

Kertaluonteiset ylimääräiset tulot ovat luoneet positiivisen tuloksen, mutta se ei anna liikkumavaraa talouden suhteen tulevina vuosina.

Tarkastuslautakunta toteaa tyydytyksellä, että talous on lähtenyt kääntymään positiiviseen suuntaan.

11. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYKSET VALTUUSTOLLE

Valtuusto valvoo talouden tasapainottamisohjelman noudattamista ja edellyttää säännöllistä raportointia palvelualueilta.

Tarkastuslautakunta kiittää lämpimästi henkilökuntaa joustavasta toiminnasta sekä kaupungin hyväksi tehdystä työstä haastavassa tilanteessa ja luottamushenkilöitä hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä.

Pudasjärvellä sähköisten allekirjoitusten mukaan 2026

Hannu Nissi
puheenjohtaja

Juha Pekka Soronen
varapuheenjohtaja

Maija Lax

Henna Tolonen

Sointu Veivo

Juho Kellolampi